

Forslag A 1912
Behandles i Udvalget for et Holdbart Norden

Betænkning over medlemsforslag om Nordiskt samarbejde for bekæmpning af invasive arter

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer Nordisk Ministerråd at

styrke og systematisere samarbejde for at forhindre introduktion, overvåge og bekæmpe de invasive arter som rører sig over lændernes grænser, samt kundskabs- og erfaringsudveksling mellem de nordiske lænderne om invasive arter og deres bekæmpning

Udvalget for et Holdbart Norden foreslår, at Nordisk Råd rekommanderer de nordiske regeringer,

at samarbejde med lodsejere om at gøre privat mark tilgængelig ved behov for statlige bekæmpningsgrupper med opgivet at bekæmpe invasive arter

Baggrund

Av de hot som biologisk mangfold står inför är införsel av främmande invasive arter ett av de största. Invasiva främmande arter är arter som med människans hjälp har flyttats från sin ursprungliga miljö och i sin nya omgivning börjar sprida sig snabbt och orsakar allvarlig skada, till exempel för ekosystem, jordbruk, skogsbruk, infrastruktur eller människors hälsa. De medför redan idag stora kostnader. Enligt SLU Artdatabanken har det beräknats att i Sverige kostar de årligen 1,1-4,5 miljarder kronor, i EU 9,6 miljarder euro och i USA ca 100 miljarder dollar.

Invasiva arter kan komma in via olika spridningsvägar. Det kan vara avsiktliga utsättningar som för mårhundens, oavsiktlig transport i lastbilar som för stenmården, ballasttankar och båtbottnar, i virke, i jordlaster, som orenheter i utsäde, genom infekterat plantmaterial, privatpersoners införande samt som nya främmande trädgårdssorter med mer.

Tidig upptäckt och tidiga åtgärder som tar bort arten är mycket kostnadseffektivt. Det finns stor anledning för de nordiska lænderna att samarbejde om övervakningsmetoder och övervakningsdata.

Detsamma gäller bekämpningen. När man bekämpar invasiva arter som har lätt att sprida sig är koordinering viktigt och det är ofta avgörande att arten kan bekämpas på ett större område under samma tid. Bekämpningsmetoder utvecklas också över tid. Metodval och ihärdighet är också mycket viktigt för framgång.

Exemplet bekämpning av mårddunden visar på vikten av metodval och på vilka faktorer som är avgörande för bekämpning. Genom att fånga in mårddundar, sterilisera dem och släppa ut dem igen med en sändare om halsen kunde bekämpningsgruppen hitta andra mårddundar genom de djur som bar sändare, utan att riskera förökning. På detta sätt kunde en mindre bekämpningsgrupp på ett femtontal år helt få bort mårddunden från Sverige, förutom de nya individer som kommer varje år från Finland. En helt avgörande förutsättning var att bekämpningsgruppen hade tillgång till all privat mark vid behov. Bekämpningen kan inte avstås på ett område. Bekämpningen underlättas också av en engagerad jägarkår och det faktum att det numera är fritt i Sverige att placera ut viltkameror.

Idag finns det ett visst samarbete om just invasiva rovdjur. Nordiska rådet bör verka för ett samarbete om fler arter och ett starkare nordiskt samarbete enligt förslaget samt om att alla de nordiska ländernas bekämpningsgrupper med uppgift att bekämpa att invasiva arter får tillgång till all mark vid behov

Udvalgets synpunkter

Udvalget noterer, at der af Nordisk Ministerråds samarbejdsprogram for Miljø og Klima (2019-2024) fremgår et mål om at *'co-operate to limit the spread of invasive alien species and the spread of diseases in nature'* og at det understreges at *'There is a considerable benefit in Nordic co-operation investigating and addressing these threats. In addition, the Nordic countries should work together to manage species where there are conflicts with the sustainable use of land, forests, and oceans. Consequently, it is important to continue to work together in order to develop a better knowledge..'*

Den socialdemokratiske gruppe, samt Mittengruppen anser det som værende vigtigt at forhindre spredningen af invasive arter nationalt såvel som i Norden, og at Norden med fordel kan samarbejde for at forhindre introduktion, samt overvågning og bekæmpelse af invasive arter. Begge partigrupper udtrykte tvivl om atsats 2 og finder at 3 atsats er et nationalt anliggende og derfor bør udgå.

Nordisk Frihed påpegede at invasive arter er en grænseoverskridende udfordring både når det handler om invasive arter til lands og til vands, og at invasive arter påvirker den Nordiske flora og fauna negativt. Eftersom invasive arter bevæger sig på tværs af landegrænserne i Norden og påvirker den biologiske mangfoldighed i Norden, understregede

Nordisk Frihed at der er behov for at styrke det Nordiske samarbejde og sikre at der sker vidensudveksling på tværs af landegrænser. Udvalget blev enige om at sammen-skrive to første 2 afsnit og referere til at 'styrke og systematisere samarbejde..' i stedet for '..at etablere en funktion som fungerer som et nav..' i afsnittet og tilføje 'at samarbejde med lodsejere..' i 3 afsnit. Med disse justeringer godkendte udvalget medlemsforslaget.

Reykjavik, den 7. september 2022

Cecilie Tenfjord-Toftby (M)

Doris J. Jensen (S)

Emilia Töyrä (S)

Eva Biaudet (sfp)

Hafdís Hrönn Hafsteinsdóttir (Frf)

Himanshu Gulati (FrP)

Maria Gudme (S)

Mariane Paviasen (IA)

Mikko Kärnä (cent)

Ola Elvestuen (V)

Sebastian Tynkkynen (saf)

Staffan Eklöf (SD)

Tove Elise Madland (A)

Vilhjálmur Árnson (Sj.)